

סיכום דיון והחלטות הוועדה המוניתרית מ- 25 ו-26 במארס 2012
בנושא הסכם הנזלת הנכסים של קרנות הסיכונים של מסלקות הבורסה

רקע כללי

- הבורסה לניירות ערך פנתה לבנק ישראל בבקשה להגיע להסדר, מוסכם מראש, אשר יאפשר להנזיל איגרות חוב¹ שניתנו למסלקות שלה (מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף) כבטוחות על ידי חברי המסלקות; זאת במקרה כשל של חבר מסלקה.
- הגיבוי לפעולת המסלקות במקרה כשל של חבר הוא הבטוחות השוטפות המופקדות במסלקה בהתאם לפוזיציות שיוצרים החברים, והבטוחות שהחברים נותנים לקרן הסיכונים, המתעדכנת בכל רביע. חברי המסלקה מחויבים להפקיד בקרנות הסיכונים לפחות 25% מהבטוחות במזומן, ואת היתרה באג"ח ממשלתיות. על פי העדכון האחרון, היקף קרנות הסיכונים עומד בסך הכול על כ-2 מיליארדי ש"ח.
- כל אחת מהמסלקות פועלת כצד נגדי מרכזי (Central Counter Party): כשחבר מסלקה אינו יכול לקיים את התחייבויותיו כלפי חברים שעשו עמו עסקאות על המסלקה לקיים אותן.
- המסלקות ובנק ישראל גיבשו הסכם, אשר לפיו, במקרה כשל של חבר, המסלקה תהיה רשאית למכור לבנק ישראל איגרות חוב, במסגרת מימוש הבטוחות שניתנו לה על ידי החברים תמורת סכום המחושב על פי נוסחה שנקבעה בהסכם; כל זאת בכפיפות לתנאים המפורטים בו, וביניהם: הרכישה תבצע רק לאחר שהמסלקה מימשה את רכיב המזומן של החברים, ותמורת המכירה תשמש את המסלקה אך ורק לצורך קיום התחייבויותיה כצד נגדי מרכזי כלפי החברים, הנובעות מהכשל של החבר.

נקודות עיקריות שעלו בדיון

- נדונה החשיבות המשמעותית של השלמת סליקת הבורסה במערכת זה"ב להמשך הפעילות התקינה של מסלקות הבורסה, ושל המסחר בבורסה ולהמשך התפקוד הרציף והתקין של שוק ההון.
- נדונה הבעייתיות הכרוכה, במימוש מיידי, ובסכומים גדולים, של איגרות החוב שהמסלקות מחזיקות כבטוחות, במצב של כשל. לפיכך הדגישו חברי הוועדה את הצורך של המסלקות להגדיל את רכיב המזומן של הבטוחות.
- צוין כי חלופה של מתן אשראי על ידי בנק ישראל למסלקות, כנגד בטוחות, עדיפה על ההסדר המוצע. אם תתקבל ההצעה הכלולה בתזכיר בדבר חוק המשכון החדש, שהוגש

¹ הבטוחות הן איגרות חוב ממשלתיות ומק"ם.

לאחרונה לוועדת השרים לענייני חקיקה, יוכלו מסלקות הבורסה לממש את איגרות החוב שהחברים נותנים להן כבטוחות בדרך של העברת הבעלות על האיגרות אל עצמן, ולהעמידן כביטחונות כנגד קבלת אשראי מבנק ישראל.

- בהתחשב בכל הנקודות האלה, וכפתרון זמני, החליטה הוועדה לאשר את ההסדר לתוקף של שנה אחת.

החלטת הוועדה המוניתרית

חברי הוועדה אישרו את ההסדר שגובש בין בנק ישראל למסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף להנזלת הנכסים של קרנות הסיכונים שלהן, בהתאם לתנאים המפורטים בהסכם. תוקף ההסכם הוא שנה אחת מיום חתימתו.

ההחלטה התקבלה ב-26 במארכ 2012.

השתתפו:

חברי הוועדה המוניתרית

פרופ' סטנלי פישר - נגיד בנק ישראל ויו"ר הוועדה המוניתרית

פרופ' ראובן גרונאו

מר בארי טאף - יועץ בכיר לנגיד לענייני מדיניות מוניתרית - השתתף בדיון ב-26 למרץ.

פרופ' רפי מלניק

דר' קרנית פלוג - המשנה לנגיד הבנק

פרופ' אלכס צוקרמן - השתתף בדיון ב-26 למרץ.

נוכחים נוספים

מר אנדרו אביר, מנהל חטיבת השווקים

מר אדי אזולאי, ראש מטה הנגיד

גב' צילה בילט, עוזרת מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

גב' עירית מנדלסון, משנה למנהל חטיבת השווקים

גב' מימי רגב, מנהלת יחידת מעקב וניתוח שווקים

גב' אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

עו"ד טידה שמיר, היועצת המשפטית של בנק ישראל